

W DRODZE DO WIECZERNIKA

JESTEŚMY W RODZINIE PANA JEZUSA

Poradnik metodyczny
do nauki religii dla klasy I
szkoły podstawowej

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici
Kraków 2011

Plan wynikowy

Rozdział I. Witam Bądź pozdrowiony, Panie!

Temat jednostki lekcyjnej	Cele katechetyczne	Treści z Programu nauczania religii	Treści z Podstawy programowej	Zadania nauczyciela religii	Przewidywane osiągnięcia ucznia: 1. Wiedza – co uczeń wie? 2. Umiejętności – co uczeń potrafi? 3. Interioryzacja wartości – co uczeń ceni? Uczeń:
1. Nasze powitanie	- Wprowadzanie w życie zespołu klasowego jako katechetycznej wspólnoty dzieci Bożych. - Zapoznanie z po zdrowieniami chrześcijańskimi i świętymi. - Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi.	- Formy powitań oraz pozdrowień świeckich i chrześcijańskich: „Dzień dobry”, „Witam”, „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”, „Szczęść Boże”. - Katecheza jako ludzkie spotkanie, będące odpowiedzią na zaproszenie Boga (Jezusa); Stąd powitanie w Jego Imieniu.	- Bliskość i obecność Boga wśród nas. - Ismienie religijnego wymiaru rzeczywistości. - Wiara źródłem ludzkiej życzliwości. - Pozdrowienia ludzkie i chrześcijańskie.	- Nawiązuje osobistą relację z dziećmi oraz pomaga w nawiązywaniu takich relacji pomiędzy uczniami. - Tworzy atmosferę sprzyjającą prowadzeniu uczniów w sprawne funkcjonowanie grupy katechetycznej. - Wskazuje na pozdrowienia religijne jako znaki obecności Boga wśród ludzi. - Uświadamia dzieciom religijny charakter katechezy.	1) zna chrześcijańskie pozdrowienie: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”; 2) potrafi witać się odpowiednio do sytuacji: kulturalnie i z szacunkiem; 3) chętnie używa chrześcijańskich pozdrowień.
2. Nasze spotkania	- Kształtowanie postawy szacunku wobec świętych jako domu Bożego. - Budzenie zainteresowania życiem wiary i radości płynącej z wiary. - Ukazanie dzieciom Jezusa – Boga, jako Tego, który zaprasza je do przyjaźni i pragnie spotykać się z nimi na katechezie i w kościele.	- Miejsca szczególnego spotkania z Bogiem: świątynia (kościół, kaplica) i sala katechetyczna. - Ogólne znaczenie kropielnicy, ołtarza, ambony, tabernakulum, chrzcielnicy i konfesjonalu. - Wystrój sali katechetycznej w szkole – krzyż, obrazy religijne, święta, Pismo Święte – jako elementy wskazujące na religijny charakter katechezy.	- Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu. - Podstawowe gesty znaki i symbole liturgiczne (wystrój kościoła i sali katechetycznej).	- Uświadamia religijne znaczenie świątyni oraz wystroju kościoła i sali katechetycznej. - Uczy godnego zachowania w świątyni – domu Bożym.	1) wie, jakie znaki wskazują na obecność Boga w świątyni oraz zna elementy wystroju sali katechetycznej przypominające o spotkaniu z Bogiem; 2) potrafi odpowiednio zachowywać się w świątyni; 3) chce zachowywać się z godnością i szacunkiem w świątyni oraz pragnie spotykać się z Jezusem w kościele i na katechezie.

3. Przedstawiamy swoją rodzinę	- Budzenie świadomości w dziecku, że jest członkiem swojej rodziny i razem z nią należy do rodziny Jezusa, czyli do Kościoła.	- Wartość rodziny: naturalny początek życia człowieka, miejsce kształtowania relacji międzyludzkich. - Grzecznościowe zachowania podczas wzajemnego przedstawiania swoich najbliższych ze szkolnymi kolegami i koleżankami. - Przynależność do wielkiej rodziny Jezusa – Kościoła (bez akcentu na znaczenie chrztu św.)	- Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu. - Kościół przestrzenia gromadzenia się wspólnoty wierzących. - Wiara źródłem ludzkiej życzliwości.	- Ukazuje rodzinę jako osoby bliskie sobie, które się dobrze znają i kochają oraz umieją się nawzajem przedstawić innym osobom spoza rodziny. - Uświadamia bliskość, jaka istnieje pomiędzy osobami w rodzinie Jezusa, jaką jest Kościół.	1) wie, że jego rodzina jest darem; wie także, że wraz ze swoją rodziną należy do wielkiej rodziny Jezusa – Kościoła; 2) potrafi przedstawić znajomym swoją rodzinę, a swoim bliskim koleżankę i kolegę; 3) chce z miłością i szacunkiem odnosić się do swoich rodziców i rodzeństwa; ceni przynależność do rodziny Jezusa.
4. Jesteśmy rodziną Jezusa	- Budzenie świadomości wspólnoty z Jezusem oraz wspólnoty ekumenicznej jako rodziny Jezusa.	- Chrystus moment złączenia z Chrystusem i Kościołem; dar dziecięstwa Bożego. - Miłość Boga i Jego plan uczynienia wszystkich ludzi swoimi dziećmi. - Osoby związane z przyjęciem nas do Kościoła jako rodziny Jezusa (kapłan, rodzice, chrześni, inni uczestnicy obrzędu) także są dziećmi Bożymi i należą do jednej rodziny Jezusa.	- Kościół przestrzenia gromadzenia się wspólnoty wierzących. - Sposoby tworzenia wspólnoty i jedności w parafii. - Sakrament chrztu świętego.	- Uczy dzieci szacunku i wdzięczności wobec osób, dzięki którym zostały wprowadzone do wspólnoty Kościoła jako rodziny Jezusa.	1) wie, że chrzcielnica w kościele służy przy udzielaniu chrztu; wie też, że od chrztu jest włączony do rodziny Jezusa i że należy do tej rodziny z rodzicami, chrześnimi, kszędzem i innymi ludźmi; 2) potrafi wymienić osoby z otoczenia, które należą do rodziny Jezusa – Kościoła. 3) szanuje bliskich i księdza, także jako członków rodziny Jezusa. Jego chrzest jest dla niego ważnym wydarzeniem w jego życiu.

5. Jezus pozdrawia nas i jest z nami	- Budzenie wiary w zbawczą obecność Jezusa wśród nas jako posłanego od Ojca.	- Zmartwychwstały Chrystus, ukazuje się uczniom i posyła ich do innych obiecując swoją szczególną obecność w Kościele. W ten sposób sam działa poprzez tych, których posyła. - Modlitwa chrześcijańska podejmowana w Kościele jako szczególna komunია z Chrystusem.	- Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu - Kościół realizujący posłannictwo Jezusa Chrystusa. - Jezus Chrystus dar miłości Boga Ojca. - Modlitwa indywidualna i wspólnotowa (pojęcie i formy modlitwy, postawy modlitewne).	- Zapoznanie z prawdą, że Jezus przyszedł od Ojca z miłości. - Ukazuje Jezusa jako dar miłości Boga Ojca.	1) wie, gdzie można się modlić do Jezusa (szczególnie w kościele, także w domu rano i wieczorem oraz zawsze, gdy ktoś chce Jezusa spotkać); 2) próbuje skupić się na obecności Jezusa; 3) wierzy w obecność Jezusa i chce się modlić
6. Krzyż Jezusa naszym znakiem	- Kształtowanie postawy szacunku wobec znaku krzyża.	- Znak krzyża na początku celebracji chrztu św. jako pieczęć Chrystusa na tym, który ma do Niego należeć i znak łaski odkupienia. - Krzyż jako znak miłości Jezusa do ludzi. Krzyże w kościele, w domach, w sali szkolnej, przy drogach i kapliczkach to przypomnienie o tej miłości Bożej.	- Podstawowe gesty, znaki i symbole liturgiczne - krzyż, znak krzyża. - Sakrament chrztu świętego – sakrament inicjacji chrześcijańskiej.	- Uczy religijnego znaczenia znaku krzyża w świetle chrześcijańskiego obrzędu przyjęcia dzieci.	1) wie, co oznacza naznaczenie krzyżem w czasie chrztu; wie także, gdzie spotykamy krzyż i że oznacza on miłość Boga do ludzi; 2) potrafi samodzielnie uczynić znak krzyża, przeżegnać się; 3) szanuje miejsca, gdzie jest krzyż.

7. Pozdrawiamy Maryję	- Prowadzenie dziecka do odkrycia prawdy, że Matka Syna Bożego jest również naszą Mamą i Opiekunką, do której możemy zwracać się za przykładem anioła, pozdrawiać Ją i zawierzać Jej nasze sprawy.	- W słowach anioła Gabriela sam Bóg wita Maryję oznajmiając jej Swą szczególną w Niej obecność – napelnienie Łaską. - Jako duchowe dzieci Matki Bożej w modlitwie: „Zdrowaś Maryjo...” pozdrawiamy Maryję tak, jak czyni to sam Bóg za pośrednictwem swego anioła. - „Pozdrowienie anielskim” to uwielbienie Boga za wielkie rzeczy, które uczynił przez Maryję oraz powierzenie się Jej orędownictwu.	- Maryja Matką Chrystusa i naszą. - Podstawowe modlitwy: Pozdrowienie Anielskie.	- Wspomaga uczniów w poznaniu i praktykowaniu modlitwy: Zdrowaś Maryjo.	1) zna scenę Zwiastowania i wie, że do Maryi przybył anioł posłany przez Boga; 2) potrafi z pomocą katechety odnowić modlitwę: <i>Zdrowaś Maryjo</i>; 3) chce się modlić - pozdrawiać Maryję.
8. Z Maryją kochamy Jezusa	- Przybliżenie dziecku modlitwy różańcowej i przygotowanie go do aktywnego udziału w nabożeństwach różańcowych.	- Maryja to duchowa Matka wszystkich wierzących w Jej Syna wskazującą Drogę, jaką jest Chrystus, jedyny Pośrednik. - Różaniec to modlitwa, w której wraz z Maryją rozważamy życie, śmierć i uwielbienie Chrystusa.	- Maryja Matką Chrystusa i naszą. - Nabożeństwo różańcowe.	- Wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej i zachęca do jej odmawiania.	1) wie, że różaniec jest modlitwą, w której razem z Maryją poznajemy i przeżywamy to, co Bóg przekazał nam przez Jej Syna; 2) potrafi coraz lepiej odmawiać „Zdrowaś Maryjo”; 3) chce czcić Maryję jako Tę, która pokazuje nam Jezusa i prosić Ją o pośrednictwo.

9. Słuchamy ludzi i Boga	- Kształtowanie postawy słuchania i posłuszeństwa wobec Boga i ludzi. - Budzenie w chęci słuchania Boga, który – choć jest Osobą najważniejszą – sam rozpoczyna dialog z człowiekiem.	- Bóg, kochający Ojciec, chce z nami rozmawiać i to On sam rozpoczyna rozmowę. Pierwszą „odповідzią” z naszej strony jest słuchanie Go, pragnienie poznawania i zbliżania się do Niego. - Bóg daje nam dobre rady przez rodziców i opiekunów. - Aby kogoś usłyszeć, trzeba przyjąć postawę słuchania.	- Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu. - Postawy służące słuchaniu drugiego człowieka i dobremu rozumieniu jego słów. - Postawy uważnego słuchania Boga.	- Uwrażliwia na potrzebę wyciszenia sprzyjającego słuchaniu ludzi i Boga. - Zapoznaje z konkretnymi postawami świadomego słuchania ludzi i Boga.	1) wie, że Bóg przemawia do niego przez ludzi, którzy go wychowują i wie, jakie warunki muszą być spełnione, aby móc słuchać; 2) potrafi przyjąć postawę słuchania; 3) chce słuchać Jezusa i dobrych rad bliskich osób.
10. List Boga do nas	- Budzenie wdzięczności wobec Boga za Jego miłość i troskę. - Uczenie właściwej odpowiedzi kochającemu Bogu na Jego słowa zawarte w najpiękniejszym liście – Biblii.	- Listy jako sposób przekazywania sobie wiadomości, pozdrowień, życzeń, okazania sympatii i szacunku. - Biblia – księga spisana pod natchnieniem Boga, która zawiera Objawienie Boże i jest podstawą wiary chrześcijan to najpiękniejszy list Boga do człowieka, „Księga nad księgami”, w której Bóg troszczy się o nasze zbawienie. - Ponadczasowa treść Objawienia to zawsze aktualne, żywe słowo Boże.	- Znaczenie Pisma Świętego w życiu człowieka. - Postawa uważnego słuchania słów Pisma Świętego.	- Kształtuje umiejętności dotyczące czci okazywanej słowu Bożemu w rodzinie Jezusa. - Uczy, że Pismo Święte powinno być traktowane z szacunkiem, ponieważ jest to żywe i aktualne słowo Boże, skierowane do każdego z nas.	1) wie, że Pismo święte jest słowem Boga skierowanym do ludzi; 2) potrafi okazać wdzięczność Bogu za Jego troskę o człowieka; 3) odnosi się z szacunkiem do Księgi Pisma Świętego jako słowa Boga skierowanego do nas.

Rozdział II. Dziękuję i chwałę Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu

11. Chwalimy Boga za piękny świat	- Poglębnienie i utrwalenie przekonania, że piękny świat jest darem Boga dla ludzi. - Kształtowanie postawy wdzięczności wobec Boga wyrażającej się w modlitwie i dobrych czynach.	- Obecność Boga w świecie stworzonym. - Wiara w Boga Stworzyciela, który mówi do nas przez otaczający nas świat. - Przez wszystko, co Bóg czyni, przejawia się Jego troska o człowieka i miłość do niego. - Sposoby okazywania Bogu wdzięczności za wszystko, co dla nas czyni: modlitwa, dobre czyny, troska o Boże dary.	- Bliskość i obecność Boga wśród nas. - Bóg Stworzycielem świata. - Sposoby wyrażania wdzięczności Bogu.	- Uczy poszanowania darów Bożych: przyrody, przedmiotów codziennego użytku w tym katechizmów i podręczników szkolnych.	1) wie, że Bóg stworzył świat, o którym uczy się w szkole i że okazywanie radości jest jednocześnie uwielbieniem Boga; 2) odnajduje w codzienności ślady Bożych darów i umie za nie dziękować Bogu Stworcy; 3) dostrzega piękno i wielkość świata i łączy je z wielkością i wsapanością Bogas; dba o Boże dary, w tym o podręczniki i przybory szkolne.
12. Chwalimy Boga z aniołami	- Ukazanie prawdy, o stworzeniu niewidzialnego świata Aniołów, którzy chwalą Boga i opiekują się człowiekiem. - Kształtowanie postawy otwartości na Boże prowadzenie poprzez działanie Anioła Stróża.	- Bóg jako Stworzyciel ziemi i nieba, świata widzialnego i świata istot duchowych – aniołów. - Aniołowie to stworzenia duchowe, które nieustannie wielbią Boga i służą Mu, opiekując się człowiekiem.	- Stworzenie świata, ludzi i aniołów - wyjaśnienie pojęcia: anioł - Modlitwa: Aniele Boży...	- Wdraża uczniów do codziennej modlitwy prośby, o opiekę Anioła Stróża.	1) wie, że Bóg stworzył niewidzialnych aniołów, którzy chwalą Go i opiekują się nami; 2) zna modlitwę: <i>Aniele Boży</i>; 3) oddaje się pod opiekę swojego Anioła.

13. Dziękujemy za dary	- Zapoznanie dzieci z gestami i słowami wyrażającymi wdzięczność i cześć wobec Boga i ludzi. - Wprowadzenie w modlitwę dziękczynienia. - Wyrabianie nawyku okazywania wdzięczności	- Bóg jako dawca darów, ubogający człowieka. - Umiejętność dostrzegania Bożych darów (zwłaszcza pokarmu) i dziękczynienia za nie. - Słowa i gesty wyrażające podziękowanie. - Spontaniczna modlitwa uwielbienia i dziękczynienia Bogu Stwórcy. - Modlitwa dziękczynna po posiłku.	- Dobro otrzymywane od Boga - Spontaniczna modlitwa, uwielbienia i dziękczynienia.	- Uczy sposobów okazywania podziwu i wdzięczności wobec Boga i ludzi oraz zachęca do ich stosowania. - Kształtuje umiejętność spontanicznej modlitwy dziękczynnej.	1) zna sposoby, gesty i słowa, którymi można podziękować za dary Bogu i ludziom; 2) potrafi podziękować rodzicom, innym ludziom i Bogu za dary w sposób werbalny i gestami; 3) docenia to, co otrzymuje i ofiarodawców.
14. Wysławiamy Boga Ojca	- Wdrażanie umiejętności związanych z dziękowaniem i oddawaniem chwały Bogu Ojcu Stworzycielowi. - Kształtowanie postawy wdzięczności wobec Boga Stwórcy za dar wody i życia. - Wychowanie do uwielbienia Boga za łaskę chrztu świętego.	- Woda jako źródło życia na ziemi i pomoc w utrzymaniu czystości (symbol obmycia i życia), dar kochającego Boga Stwórcy. - Religijne znaczenie wody jako symbol bogatej rzeczywistości duchowej, którą oznacza i reprezentuje. - Woda chrztu świętego daje życie Boże i uświęca.	- Dobro otrzymywane od Boga Stwórcy – woda. - Istnienie religijnego wymiaru rzeczywistości świętego.	- Ukazuje znaczenie wody, jako daru Bożego dla istnienia życia na Ziemi. - Pomaga w zrozumieniu religijnej symboliki wody. - Wzbudza wdzięczność wobec Boga za dar wody, zarówno tej potrzebnej nam do życia doczesnego, jak i symbolizującej dary duchowe.	1) rozumie konieczność wody dla wszystkich stworzeń na ziemi i wie czym jest chrzest święty w życiu człowieka; 2) umie podziękować Bogu Stwórcy za dar, jakim jest woda, a szczególnie za wodę chrztu świętego; 3) docenia wodę, jako dar Boży, a szczególnie wodę chrztu świętego.

15. Wielbimy Ducha Świętego	- Ukazanie działania Ducha Świętego w życiu Jezusa i Kościoła. - Kształtowanie umiejętności oddawania chwały i czci Duchowi Świętemu oraz dziękczynienia za Jego dary i miłość.	- Działanie Ducha Świętego w życiu Jezusa - Działanie Ducha Świętego w życiu Apostołów. - Działanie Ducha Świętego w każdym ochrzczonym, który poprzez chrzest święty świętą Ducha Świętego.	- Duch Święty prowadzi i umacnia życie Kościoła. - Modlitwa indywidualna i wspólnotowa. - Modlitwa dziękczynna.	- Ukazuje dzieciom działanie Ducha Świętego w ich życiu. - Wyjaśnia co, oznacza fakt, że od chwili chrztu św. każdy z nas jest świętą Ducha Świętego.	1) wie jak rozpoznać obecność Ducha Świętego w Kościele i w swoim życiu; 2) umie podziękować za dobro, którego Duch Święty jest w nim autorem; 3) docenia rolę modlitwy w swoim życiu.
16. Jestem dzieckiem Bożym	- Prowadzenie uczniów do zrozumienia i przyjęcia prawdy o godności dziecka Bożego. - Budzenie wiary i wdzięczności wobec Boga za dar dzieciństwa Bożego.	- Chrzest jako fundament całego życia chrześcijańskiego, zjednoczenie z Chrystusem i moment otrzymania godności dziecka Bożego. - Namaszczenie olejami świętymi i nałożenie białej szaty, jako znaki widzialne godności dziecka Bożego.	- Ismienie religijnego wymiaru rzeczywistości. - owoce chrztu świętego i zobowiązania wynikające z jego przyjęcia.	- Uwrażliwia dzieci na wielkość i wartość daru dzieciństwa Bożego, ukazując w ten sposób ogrom miłości Bożej względem wszystkich ludzi.	1) wie, że podczas chrztu świętego stał się dzieckiem Bożym; 2) rozumie wartość i wielkość daru dzieciństwa Bożego; 3) ceni dar chrztu świętego i jest chętny okazać wdzięczność Bogu.

17. Jezus czeka na nas	- Zapoznanie uczniów z prawdą o obecności Chrystusa zmartwychwstałego w życiu ludzi ochrzczonych. - Ożywianie pragnienia spotkania się z Chrystusem podczas modlitwy indywidualnej, słuchania słowa Bożego podczas modlitwy wspólnotowej i w czasie Eucharystii.	- Obiernica Jezusa: „A oto ja jestem z wami po wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28,20b). Od tej chwili obecność Jezusa staje się przedmiotem wiary dla każdego chrześcijanina. - Sposoby obecności Jezusa zmartwychwstałego w Kościele. - Odpowiedź wiary i otwartość serca umożliwiają prawdziwe spotkanie z Jezusem.	- Kościół realizujący posłannictwo Jezusa Chrystusa. - Sakramentalna obecność Jezusa w Kościele – ujęcie ogólne.	- Wyjaśnia religijne znaczenie gestów, znaków i słów związanych z sakramentalną obecnością zmartwychwstałego Jezusa w Kościele – ujęcie ogólne.	1) zna sposoby obecności Pan Jezusa pomiędzy nami; 2) potrafi zachować odpowiednie znaki i gesty w czasie modlitwy i podczas spotkania z Chrystusem w kościele; 3) pragnie spotykać się z Chrystusem w codziennej modlitwie i podczas Mszy Świętej.
------------------------	--	---	--	---	---

Rozdział III. Proszę Wysłuchaj nas, Panie!

18. Święci, nasi przyjaciele Uroczystość Wszystkich Świętych	- Pogłębienie świadomości darów i zobowiązań wynikających z sakramentu chrztu, podczas którego Pan Bóg składa w serce każdego człowieka dar świętości jako zadanie na jego drogę życia.	- Podwójny wymiar uroczystości Wszystkich Świętych: dziękczynienie za dar świętości błogosławionych i świętych i wezwanie do świętości jako zadanie stojące przed każdym chrześcijaninem, otrzymane na chrzcie świętym. - Kościół oddaje cześć świętym, powierza się ich wstawiennictwu i stawia ich jako wzory do naśladowania.	- Owoce chrztu świętego i zobowiązania wynikające z jego przyjęcia – dar świętości. - Sens i przesłanie uroczystości Wszystkich Świętych (rok liturgiczny). - Przykłady życia według Ewangelii – naśladowanie świętych.	- Kształtuje w dzieciach postawę sprzyjającą opanowywaniu umiętności ufnego zwracania się do Jezusa i do świętych osób, które pomagają na drodze stawiania się przyjacielem Pana Jezusa.	1) ma intuicję świętych obcowania; 2) umie wymienić postacie świętych; 3) chce zostać świętym, czyli przyjacielem Jezusa.
---	---	--	---	--	---

19. Pa- miętamy o zmarłych	- Zapoznanie ze zna- czeniem modlitwy za zmarłych. - Budzenie wiary i nadziei z tym zwią- zanej.	- Śmierć jest jedynie bramą, za którą czeka Dobry Ojciec – Bóg z przygotowaną dla nas uczcią. Życie człowieka nie kończy się wraz ze śmiercią, ale jego konty- nuacją jest życie wieczne z Chrystusem w niebie. - Jezus, który jako pierwszy przekroczył tę bramę śmierci i zmar- twychwał, zaprasza do wiary w to, że On nas poprowadzi przez śmierć do życia.	- Rok liturgiczny – dzień zaduszy. - Chrystus umarł i zmarłych dla nas. - Modlitwa za zmarłych. - Wiara w zmarłych- wstanie.	- Motywuje dzieci do modlitwy za zmarłych.	1) wie, że zmarli zmarłychwstają; 2) potrafi z innymi powiedzieć modli- twę: „Wieczny odpoczynek...”; 3) wierzy w zmarłychwstanie.
20. Nasze prośby do Boga i ludzi	- Zapoznanie z pod- stawowymi gestami i słowami, które służą wyrażaniu prośb wobec ludzi i Boga. - Wyjaśnienie znaczenia modlitwy prośby i towarzyszących jej od- powiednich postaw ciała w świętym obrzędzie chrztu świętego - szczególnie modlitwy powszechnej.	- Kondycją człowieka - stworzenia Bożego, jest zależność od innych ludzi, od natury (przyro- dy), a przede wszystkim od samego Stwórcy. - Zależność od innych nie uwłacza godności człowieka, ale pomaga dojrzywać do pełni mi- łości siebie i bliźnich. - Formy zwracania się z prośbą do ludzi oraz modlitwy prośby: osobistej i wspólnoto- wej, szczególnie podczas Mszy Świętej.	- Formy komuniko- wania się z innymi – gesty i słowa wyrażające prośbę. - Modlitwa prośby indywidualna i wspól- notowa.	- Pomaga w odkrywaniu własnej niewystarczalności oraz związanej z nią konieczności odpowiedniego formułowania prośb kierowanych do ludzi i Boga. - Uświadamia dzieciom, że podczas chrztu rodzice poprosili dla nich Ko- ściół (rodzinę Pana Jezusa) o wiarę.	1) wie, że człowiek potrzebuje innych i trzeba umieć prosić ludzi i Boga; 2) potrafi formułować różne modlitwy i odpowiadać na wezwania w czasie modlitwy powszechnej; 3) pragnie prosić ufnie Boga jak dziec- ko, które wie, że jest kochane.

21. Uczymy się kochać jak Pan Jezus	- Kształtowanie postawy zwracania się do Pana Jezusa o pomoc w kochaniu Boga i bliźniego. - Wskazanie na Jezusa, który w Eucharystii daje nam siebie, jako przykład doskonałej miłości.	- Rozesłanie, które słyszymy na koniec każdej Mszy Świętej, to zaproszenie do wyruszenia w drogę jako świadkowie Jezusa. - Sercem Eucharystii jest żyć tak jak Jezus w służbie jedni drugim, aż do całkowitego daru z siebie. - Miłość wobec Boga i braci jest zadaniem każdego ochrzczonego człowieka.	- Modlitwa prośby indywidualna i wspólnotowa. - Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie, parafii. - zobowiązania wynikające z przyjęcia sakramentu chrztu świętego – miłość wobec Boga i braci. - Eucharystia ofiarą Chrystusa.	- Uczy ufnego przedstawiania Jezusowi potrzeb osobistych, rodzinnych, grupy katechetycznej itp. - Kształtuje postawę miłości wobec Boga i bliźniego.	1) wie, że powinniśmy się kierować miłością Boga i ludzi; 2) potrafi wymienić konkretne dobre czyny miłości Boga i ludzi; 3) chce kochać Boga i ludzi.
22. Jezus rozmawia ze swoim Ojcem	- Zapoznanie z faktem modlitwy Jezusa na górze. - Pogłębienie prawdy, że Bóg chce rozmawiać z człowiekiem. - Kształtowanie postawy orwartości, zaufania i wytrwałości podczas modlitwy.	- Przykłady modlitwy Jezusa przekazane nam przez świadków - Apostołów w Ewangelii (modlitwa na górze, na pustyni podczas nauczania i czynienia cudów, w Wieczerniku w Ogrodzie oliwnym i na krzyżu). - W każdej sytuacji życiowej możemy iść do Boga Ojca razem z Jezusem.	- Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu. - Jezus wzorem modlitwy. - Pojęcie i formy modlitwy, postawy modlitewne.	- Zachęca do naśladowania Jezusa, który pragnie, byśmy razem z Nim wielbili naszego Ojca, dziękowali Mu i prosili Go.	1) wie, że Jezus modlił się do swego Ojca; 2) umie opowiedzieć o modlitwie i zaufaniu Jezusa; 3) ufa, że Jezus najlepiej zna Ojca i modli się do Boga Ojca za przykładem Jezusa.

23. Bóg Ojciec mieszka w niebie Ojciec nasz, który jesteś w niebie	- Pogłębianie wiary w Boga, kochającego Ojca, którego najlepiej zna i objawia nam Jezus. - Budzenie pragnienia osiągnięcia wiecznego szczęścia w Niebie - wspólnym domu rodziny Jezusa. - Wychowanie do postawy miłości, która przyczyni się do budowania nieba wśród ludzi.	- Modlitwa „Ojciec nasz” to centrum Kazania na Górze. Zwracamy się w niej z ufnością do Ojca, aby Go adorować, powierzając Mu nasze pragnienia i oczekiwania. - „...który jest w niebie”, znaczy nie w jakimś miejscu, nie „gdzie indziej” lecz w sercach ludzi sprawiedliwych i świętych. - Niebo to nasza prawdziwa ojczyzna, do której już należymy, i do której zmierzamy.	- Modlitwa: Ojciec nasz. - Jezus Słowem Boga, Jezus objawiający Ojca. - Wiara źródłem ludzkiej życzliwości.	- Zapoznaje uczniów z tekstem Modlitwy Pańskiej, jako modlitwy do Ojca, której nauczył nas sam Jezus.	1) wie, że w modlitwie „Ojciec nasz”, której nauczył nas Pan Jezus, zwracamy się do Boga naszego Ojca; 2) potrafi opowiedzieć o niebie w sercach ludzi dobrych, o niebie, które jest domem rodziny Jezusa; 3) pragnie żyć miłością, aby budować niebo w swoim sercu i zasłużyć na spotkanie z Bogiem Ojcem w niebie.
24. Imię naszego Ojca jest święte Ojciec nasz, święty się Imię Twoje	- Wyjaśnienie słów Modlitwy Pańskiej: Święć się imię Twoje. - Zapoznanie z tajemnicą świętości Boga. - Kształtowanie umiejętności świętowania Dnia Pańskiego.	- Wezwanie „Święć się imię Twoje” to uwielbienie i dziękczynienie skierowane do Ojca, który jest Święty oraz pragnienie i oczekiwanie, w spełnienie którego zaangażowani są Bóg i człowiek. - Boże Imię ma się święcić w nas i przez nas i od naszego życia zależy jak Imię Boże będzie święcone wśród narodów.	- Modlitwa: Ojciec nasz. - Najważniejsze przymiory Boga: świętość. - Modlitwa uwielbienia. - Elementy świętowania niedzieli.	- Jest świadkiem Świętego Boga. - Kształtuje postawę szacunku i czci wobec świętego Imienia Bożego. - Uczy chwaleń Boga poprzez modlitwę i czynienie dobra.	1) wie, że święte Imię Boga chwalimy szczególnie w niedzielę; 2) opowiada, jak chwalimy święte imię Boga; 3) chce świętować niedzielę jako Dzień Pański.

25. Przyjmujemy królestwo naszego Ojca Ojcie nasz, przyjdź Królestwo Twoje	- Zapoznanie z pojęciem królestwa Bożego. - Kształtowanie postaw wynikających z nauki Ośmiu Błogosławieństw.	- „Przyjdź Królestwo Twoje” to prośba o nastanie pełni Bożego królowania, które przez śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa już jest wśród nas, rodzi się między nami jako owoc odnowionego życia zgodnego z nauką Błogosławieństw. - Królestwo Boże, jako rzeczywistość miłości, prawdziwego szczęścia i radości, budowana wśród ludzi poprzez realizację nauki Chrystusa.	- Modlitwa: Ojcie nasz. - Wiara źródłem ludzkiej życzliwości. - Tworzenie wspólnoty i jedności w klasie i rodzinie.	- Zapoznaje uczniów z nauką Jezusa o królestwie Bożym (królestwie Ojca) w Kazaniu na Górze oraz z rolą dzieci w budowaniu tego królestwa.	1) wie, że Boże królestwo prawdziwego szczęścia i radości budują ludzie żyjący według nauki Chrystusa; 2) potrafi wytłumaczyć, co znaczy: błogosławieni ubodzy w duchu i cierpiący; 3) chce zostać członkiem Bożego królestwa miłości, wypełniając słowa Chrystusa.
26. Czeka my na pomoc Boga Adwent	- Wprowadzenie w czas Adwentu, który rozpoczyna nowy rok liturgiczny w Kościele. - Uświadomienie sensu oczekiwania na Zbawiciela. - Ukazanie trudu i radości przygotowania się na przyjęcie obiecanego Zbawiciela.	- Jan Chrzciciel - zapałował Pana Jezusa, pomagał przygotować się na Jego przyjęcie, głosił tego „który głodzi grzechy świata”. - Pojęcia: <i>Zbawiciel, bananek Boży, grzechy i gładzenie grzechów</i> . - grzech jako zło i złe postępowanie człowieka. - Adwent- wspomnienie ludzkie tęsknoty za obiecanym Mesjaszem, oraz nasze oczekiwanie na Zbawiciela, który wyzwala nas z niewoli grzechu.	- Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego – Adwent. - Konieczność dla zbawienia łaski, darmowego daru Bożego. - Jezus obiecanym Zbawicielem. - Pojęcia: zbawienie, grzech.	-Wprowadza w przeżywanie Adwentu jako czasu oczekiwania na pomoc Boga. - Zapoznaje z symbolami adwentowego oczekiwania na Jezusa Zbawiciela (wieniec adwentowy, lampiony). - Zachęca do udziału w codziennych Mszach Świętych ku czci Matki Bożej – roratach.	1) wie, że ludzie czekają na Zbawiciela i przygotowują się do Bożego Narodzenia; 2) potrafi swoimi słowami powiedzieć, co to znaczy „głodzi grzechy”; 3) oczekuje z radością na przyjście Jezusa.

27. Kochamy Maryję, Mamę Jezusa	- Uczenie czci wobec Maryi jako Tej, którą Bóg wybrał na Matkę Zbawiciela i która jest naszą Matką.	- Bóg wybrał Maryję na Matkę swego Syna. Maryja na zapowiedź Anioła, odpowiedziała posłuszeństwem wiary i stała się Matką Jezusa. - Maryja, Matka Zbawiciela świata została obdarzona „pełnią łaski”. - Jako Matka Syna Bożego, Maryja od samego początku doznaje w Kościele szczególnej czci.	- Maryja Matką Chrystusa i naszą. - Modlitwa: Pozdrowienie Anielskie. - Jezus obcany w Zbawicielem.	- Zapoznaje dzieci z wydarzeniem Zwiastowania Pańskiego. - Budzi miłość do Maryi. - Zachęca do naśladowania Maryi w miłości i posłuszeństwie Bogu. - Uczy „Pozdrowienia anielskiego”.	1) wie, że Bóg wybrał Maryję na Matkę Jezusa i zna wydarzenie Zwiastowania; 2) potrafi oddać cześć należną Matce Boga, odmawiając z pomocą innych <i>Pozdrowienie anielskie</i>; 3) chce naśladować zaufanie i posłuszeństwo Matki Jezusa względem Boga.
28. Czekamy na Zbawiciela	- Uświadomienie prawdy, że Bóg spełnił obietnicę daną ludziom i posłał na ziemię Zbawiciela. - Ukazanie, że obcany Jezus – Zbawiciel jest wśród nas i sporykamy się z Nim na Mszy Świętej.	- Bóg wypełnił obietnicę i zesłał swego Syna, który do końca umiłował człowieka i dobrowolnie oddał swoje życie, dla jego zbawienia. - W Eucharystii Chrystus jest ciągle obecny wśród nas, oczekując na Jego narodzenie, już radujemy się Jego obecnością.	- Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego – Adwent. - Jezus obcany w Zbawicielem. - Religijny wymiar Świąt Bożego Narodzenia – duchowe przygotowanie. - Eucharystia – sakrament obecności Chrystusa.	- Ukazuje Adwent jako czas przygotowania do właściwego przeżywania Bożego Narodzenia.	1) wie, że Bóg spełnia obietnicę i posyła Zbawiciela, Jezusa, który jest obecny w Eucharystii; 2) potrafi przygotować się do świętowania Bożego Narodzenia przez dobre uczynki; 3) chce sprawić radość Jezusowi, ofiarując Mu konkretny dar.

29. Cieszymy się Jezusem Boże Narodzenie	- Uświadomienie znaczenia wydarzeń Betlejemskiej nocy dla dziejów świata. - Umacnianie w wierze w obecność Jezusa wśród nas.	- Celebracja Bożego narodzenia to wyrażenie radości, jaką przynosi nam Jezus poprzez tajemnicę wcielenia. - Uroczystości liturgiczne uobecniają wydarzenia Bożego narodzenia, aby wierni zetknęli się z nimi dostępując łaski zbawienia. - Jezus od tamtego czasu trwa i objawia się. Jest z nami przede wszystkim w Eucharystii.	- Religijny wymiar Świąt Bożego Narodzenia. - Sakramentalna obecność Chrystusa w Kościele. - Zwyczajnie związane z obchodami Świąt Bożego Narodzenia.	- Budzi radość i wdzięczność Jezusowi za Jego narodzenie.	1) wie, gdzie urodził się Pan Jezus i kto był pierwszym świadkiem tego wydarzenia; 2) potrafi być wdzięczny za wielki dar wcielenia Syna Bożego; 3) okazuje radość z okazji Bożego Narodzenia.
30. Poznajemy Mędrców u Jezusa Objawienie Pańskie	- Zapoznanie z biblijnym wydarzeniem odnalezienia Jezusa przez Mędrców oraz z Uroczystością Objawienia Pańskiego i jej sensem.	- Objawienie Pańskie to ukazanie się Jezusa jako Mesjasza, Syna Bożego i Zbawiciela świata. - Trzej Mędrców ze Wschodu, to reprezentanci narodów pogańskich, które przyjmują Dobrą Nowinę. - Bóg poprzez Kościół wyzywa wszystkich ludzi, do zjednoczenia w Chrystusie. - Bóg wyzywa nas, abyśmy coraz bardziej poznawali Jezusa. Daje nam różne znaki umożliwiające to poznanie.	- Religijny wymiar Świąt Bożego Narodzenia – Uroczystość Objawienia Pańskiego. - Jezus obiecanym Zbawicielem świata. - Postacie biblijne przykładem życia wiary - Trzej Mędrcy. - Wprowadzenie do misji Kościoła. - Kościół przestrzegający gromadzenia się wspólnoty wierzących.	- Ukazuje, wiarę Mędrców i ich ogromne pragnienie odnalezienia Jezusa, jako wzór do naśladowania.	1) zna scenę pokłonu Trzech Mędrców i wie, że szukali oni Jezusa, z wiarą odczytując znaki: wie także, że Mędrcy ofiarowali Jezusowi: złoto, kadzidło i mirrę; 2) potrafi przy pomocy katechety wskazać osoby, które prowadzą go do Jezusa („przewodników”); 3) chce szukać Jezusa w życiu.

31. Chcemy naśladować Świętą Rodzinę	- Ukazanie Świętej Rodziny z Nazaretu jako wzoru dla każdej rodziny. - Utrwalanie prawdy, że wszyscy od chwili chrztu świętego tworzymy wielką rodzinę dzieci Bożych, rodzinę Pana Jezusa.	- Jezus przez większą część ziemskiego życia mieszkał w swojej rodzinie w Nazarecie. Było to zwyczajne, codzienne życie. - Rodzina, dzięki sakramentalnej obecności Chrystusa jest wspólnotą świętą i stanowi jedno z najcenniejszych dóbr ludzkości. - Wszyscy ochrzczeni z Chrystusem w wielkiej rodzinie dzieci Bożych.	- Postacie biblijne przykładem życia wiary: Święta Rodzina - owoce chrztu świętego i zobowiązania wynikające z jego przyjęcia – przynależność do rodziny dzieci Bożych. - Sakramentalna obecność Chrystusa w Kościele. - Postawy budujące jedność w rodzinie.	- Budzi w dzieciach świadomość, że mogą prosić o opiekę nad swoimi bliskimi Świętą Rodzinę: Jezusa, Matkę Bożą i św. Józefa.	1) wie, że Święta Rodzina (Jezus, Maryja i Józef) to najszczęśliwsza Rodzina, bo jest w niej miłość, dobroć, życzliwość; wie też, że ta Rodzina jest dla nas wzorem; 2) potrafi modlić się za swoich bliskich i wspólnie z innymi zaśpiewać piosenkę: „Panie Jezu, zabierzemy Cię do domu”; 3) szanuje bliskich, członków rodziny, księdza, katechetę.
32. Jezus naszą światłością Ofiarowanie Pańskie	- Ukazanie Jezusa Chrystusa jako prawdziwej wiecznej światłości, która może oświecić nasze serca, zwalczając zło, które jest jak ciemność dla człowieka.	- Ofiarowanie Jezusa w świątyni to ukazanie Go jako światła na oświecenie pogan. - Znaczenie światła w życiu doczesnym i Jezusa – Światłości świata, która rozprasza ciemności grzechu - Każdy ochrzczony otrzymał światło wiary w sakramencie chrztu świętego i odtąd winien być tak, jak Jezus, światłem dla innych.	- Jezus Zbawicielem świata, który rozprasza ciemności grzechu. - Pojęcia: grzech, zbawienie.	- Budzi ufność do Jezusa, który nas oświeca i wspiera. - Zapoznaje dzieci z wydarzeniem Ofiarowania Jezusa w świątyni, zwracając ich szczególną uwagę na słowa o świetle wypowiedziane przez Symeona.	1) wie, że Jezus jest światłem dla ludzi i tylko Jezus rozprasza ciemności zła i grzechu; zna scenę ofiarowania Jezusa w świątyni; 2) potrafi być wdzięczny za dar światła; 3) ufa Panu Jezusowi, który jest dla niego światłem w ciemnościach i daje Mu poczucie bezpieczeństwa.

Rozdział IV. Przepraszam Panie, zmiłuj się nad nami!

33. Bóg Ojciec pragnie naszego szczęścia	- Ukazanie prawdy, że Bóg, który zna nas najlepiej pragnie naszego dobra. - Kształtowanie sumienia dziecka: żyjemy po to, aby wypieścić wół Ojca, bo jest to jedyna droga do szczęścia.	- „Bądź wola Twoja, jako w niebie tak i na ziemi” to uwielbienie Boga za Jego wół usłuszenia człowieka i prośba o wypełnienie się na ziemi Jego zamysłu życiowości, oddanie mu naszej woli, aby poprzez zjednoczenie z Nim budować rzeczywistość nieba na ziemi. - Chrystus jako doskonały przykład do naśladowania.	- Modlitwa: Ojciec nasz. - Postawa zaufania do Pana Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. - Nowe przykazanie miłości.	- Wyjaśnia słowa: Bądź wola Twoja jako w niebie tak i na ziemi. - Kształtuje postawę słuchania Boga i wypełniania Jego poleceń. - Wychowuje do realizacji nowego przykazania miłości.	1) wie, że drogą do prawdziwego szczęścia jest wypełnianie woli Boga, który pragnie, abyśmy się wzajemnie miłowali; 2) zna nowe przykazanie miłości; 3) pragnie pytać Boga o Jego wół, słuchać Go i wypełniać Jego słowa.
34. Bóg Ojciec nas	- Kształtowanie świadomości, że wszystko, co mamy jest darem. - Budzenie wdzięczności za Boży dar i wiarę w Boga Ojca, który zaspakaja nasze potrzeby dnia codziennego oraz karmi nas słowem Bożym i Eucharystią.	- „Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj” to wyrażenie naszej ufności względem Ojca, który dając nam życie obdarza nas wszelkimi koniecznymi dobrami materialnymi i duchowymi oraz dziękczynienie za to Boże błogosławieństwo. - „Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj” to odniesienie także do Chleba Życia (Słowo Boże i Eucharystia)	- Modlitwa: Ojciec nasz. - Dobro otrzymywane od Boga – szacunek wobec Bożych darów i wdzięczność za nie.	- Wyjaśnia uczniom treść prośby o chleb powszedni w Modlitwie Pańskiej. - Uczy szanowania darów Boga (jedzenie, ubranie itp.) oraz rozróżniania między potrzebą, a zachcianką.	1) rozumie rolę pracy ludzkiej i Bożego błogosławieństwa w procesie powstawania chleba; 2) potrafi wskazać, o co prosimy Boga w prośbie o chleb powszedni w Modlitwie Pańskiej; 3) ceni wartość chleba powszedniego i Chleba Eucharystycznego oraz pragnie dziękować za nie Bogu.

35. Bóg Ojciec przebacza nam i uczy przebaczenia	- Zapoznanie dzieci z prawdą o Bogu, który przebacza i uczy przebaczenia. - Kształtowanie postawy prawdziwego przebaczenia, które jest zaniechaniem zemsty i pragnieniem dobra dla sprawcy zła.	- „...i odpuść nam nasze winy”, to wyznanie naszej słabości i wiary w Boga miłosiernego. - „...jako i my odpuszczamy naszym winowajcom”, to zobowiązanie do przebaczenia wyrządzonych nam krzywd, ponieważ odmowa przebaczenia braciom zamyka nasze serce także na miłość Ojca. - Prawdziwe przebaczenie jest na wzór i z pomocą Chrystusa, zawsze i w głębi serca, zamienia obrazę w życzliwość.	- Modlitwa: Ojciec nasz, Bóg Miłosierny Ojciec. - Modlitwa przepraszania Boga. - Wiara źródłem ludzkiej życzliwości – postawa przebaczenia bliźnim.	- Uświadamia dzieciom prawdę, że warunkiem Bożego przebaczenia jest gotowość przebaczenia bliźnim. - Wskazuje na Chrystusowy nakaz, aby przebaczać zawsze (perykopa rozmowy Jezusa z Piotrem). - Uczy umiejętności prawdziwego przebaczenia.	1) wie, że prosząc Boga o przebaczenie naszych przestępstw, powinniśmy przebaczać również naszym winowajcom; 2) potrafi wyjaśnić, że przebaczenie to nie zapomnienie krzywd, ale zaniechanie woli zemsty i życzenie dobra sprawcy zła; 3) pragnie przebaczać zawsze tak, jak uczy Jezus.
36. Jezus uczy nas dobrego życia – Wielki Post	- Ukazanie Jezusa jako tego, który nie zgadza się na zło i uczy je pokonywać. - Wprowadzenie w okres Wielkiego Postu. - Uświadomienie, że każdy potrzebuje nawrócenia czyli odwrócenia się od zła, aby czynić dobro.	- Jezus jako przykład, zwyciężający pokusy do zła. - „I nie wódz nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego” to prośba o pomoc Bożą w trudzie walki ze złem. - Wielki Post to czas, by za wzorem Chrystusa pokonywać zło i czynić jak najwięcej dobra. - Szczególny charakter Wielkiego Postu (obrzęd posypania głów popiołem, usunięcie kwiatów z ołtarzy, fioletowy kolor szat liturgicznych).	- Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego – Wielki Post. - Nabożeństwa drogi krzyżowej. - Modlitwa: Ojciec nasz, Sposoby walki z grzechem: odrzucanie pokus.	- Zachęca do czynienia dobra i walki z pokusami oraz do zwracania się o pomoc w tym do Boga. - Uczy świadomego wypowiadania słów: „I nie wódz nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego”. - Mówi o udziale w nabożeństwach Drogi Krzyżowej i Górzki. Żali.	1) wie, że Jezus pokonał zło i chce przed złem ratować człowieka oraz że Wielki Post rozpoczyna się od Środy Popielcowej; 2) potrafi wskazać przykłady dobra i jego zagrożenia; 3) chce przeżyć Wielki Post jako czas czynienia dobra.

37. Jezus odpuszcza nasze grzechy	- Budzenie wiary, że Jezus ma moc odpuszczania nam grzechów w sakramencie pokuty i pojednania.	- Jezus odpuszcza grzechy paralityków. - znaczenie sakramentu pokuty w oparciu o perorykę o uzdrowieniu paralityka. - Tajemnica wiary: Jezus ma moc odpuszczenia człowiekowi grzechów i przekazał ją Kościołowi. - Pan Jezus czeka na ludzi w sakramencie pokuty i pojednania.	- Pojęcie sakramentu pokuty i pojednania. - Sakramentalna obecność Jezusa w Kościele - Kościół realizujący posłannictwo Jezusa Chrystusa. - Modlitwa przeproszenia Boga.	- Wyjaśnia religijne znaczenie gestów, znaków i słów związanych tajemnicą sakramentalnej obecności zmartwychwstałego Jezusa w Kościele. - Wprowadza ogólnie w sakrament pokuty i pojednania.	1) wie, że Jezus uzdrowił paralityka z choroby i przebaczył mu grzechy; przebacza grzechy także nam w sakramencie pokuty i pojednania; 2) potrafi przepraszać ludzi, wobec których postąpił źle i przepraszać Boga aktem pokutnym; 3) wierzy, że Jezus przebacza grzechy i pragnie spotkania z Nim w sakramencie pokuty i pojednania.
38. Krzyż Jezusa znakiem miłości	- Kształtowanie umiejętności związanych z oddawaniem czci Jezusowi, który umarł za nas na krzyżu i zmartwychwstał dla naszego zbawienia. - Wprowadzanie w religijną symbolikę wody i krwi, która obmywa i daje życie.	- Krzyż mówi o cierpieniu, ofierze i odkupieniu. Bez niego nie byłoby naszego zbawienia. - Z przebitego serca Chrystusa Miłosiernego płynie źródło Bożych łask. - Wezwanie do zaufania Jezusowi, który do końca nas umiłował i w swoim miłosierdziu, udziela nam swoich łask, wdzięczności Bogu za przeznaczenie nas do zbawienia oraz modlitwy o odkupienie.	- Chrystus umarł i zmartwychwstał dla nas. - Postawa czci i dziękczynienia Jezusowi za dar Jego ofiary. - Miłosierdzie Boże. - Modlitwa: Klaniamy Ci się Jezu Chryste...	- Wyjaśnia symbolikę krwi niosącej życie. - Uczy postawy czci wobec Jezusa, jako Tego, który oddał za nas życie i przez którego śmiertelność i zmartwychwstanie otrzymujemy przebaczenie win i nadzieję zmartwychwstania. - Uczy modlitwy: „Klaniamy Ci się Panie Jezu Chryste...” i zachęca do jej odmawiania.	1) zna wizerunek Jezusa Miłosiernego i wymowę promieni wychodzących z Serca Jezusa na tym wizerunku; zna modlitwę „Klaniamy Ci się Jezu Chryste”; 2) umie podziękować Panu Jezusowi za Jego miłosierdzie, śmiertelność za nas i zmartwychwstanie; 3) ceni Miłość Pana Jezusa. Jego miłosierdzie i Jego ofiarę na krzyżu, wierzy i ufa Mu.

39. Jezus naszym Panem i Królem Niedziela Palmowa	- Zapoznanie z wydarzeniem uroczystego wjazdu Jezusa do Jerozolimy. - Przygotowanie dzieci do publicznego wyznania wiary w Jezusa podczas liturgii Niedzieli Palmowej. - Budzenie wiary w Jezusa jako naszego Pana i Króla.	- Jezus Król w oparciu o perykopę o tryumfalnym wjeździe Jezusa do Jerozolimy. - Naszą wiarę w Jezusa Króla i Pana wyznajemy publicznie, uczestnicząc w liturgii Niedzieli Palmowej.	- Przesłanie roku liturgicznego: Niedziela Palmowa. - Modlitwa uwielbienia.	- Przygotowuje do uczestnictwa w liturgii Niedzieli Palmowej. - Uczy wypełniania woli Boga jako naszego Pana i Króla.	1) wie, że w Niedzielę Palmową obchodzimy pamiątkę wjazdu Jezusa do Jerozolimy; 2) potrafi z wiarą uczestniczyć w procesji Niedzieli Palmowej; 3) uznaje Jezusa swoim Panem i Królem; chce wziąć udział w liturgii Niedzieli Palmowej.
40. Pan Jezus daje nam siebie Wielki Czwartek	- Zapoznanie z wydarzeniem Ostatniej Wieczery i ustanowieniem Eucharystii. - Wzbudzenie pragnienia przyjmowania Pana Jezusa w Komunii Świętej.	- Część wprowadzenia w tajemnicę Misterium Paschalnego Chrystusa. - To, czego dokonał Pan Jezus podczas Ostatniej Wieczery dokonuje się w czasie każdej Mszy Świętej. - Msza Święta jest uczta, podczas której Chrystus utajony w znaku chleba przychodzi do człowieka i oddaje za niego swoje życie. To wielka tajemnica wiary.	- Rok liturgiczny – elementy świętowania Wielkanocy – Triduum Paschalne: Wielki Czwartek. - Ustanowienie Eucharystii. - Eucharystia ofiarą Chrystusa i Kościoła, sakramentem jedności i miłości zbawczej, krzepiącej uczty, obecności Chrystusa.	- Wyjaśnia religijne znaczenie gestów, znaków i słów związanych z sakramentalną obecnością Jezusa w Kościele w Eucharystii. - Wprowadzenie w przygotowanie do przyjęcia Komunii Świętej.	1) wie, że Pan Jezus podczas Ostatniej Wieczery zamienił chleb w swoje Ciało, a wino w swoją Krew, a teraz czyni to samo przez kapłana podczas każdej Mszy Świętej; 2) potrafi śpiewać z innymi pieśń: <i>Idźcie mój Pan</i>; 3) tęskni za spotkaniem z Panem Jezusem w Komunii Świętej.

41. Czymy krzyż Jezusa Wielki Piątek	- Prowadzenie dzieci do orwarcia się na tajemnicę wiary, która stanowi treść Wielkiego Piątku: cierpienie, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa dając nam życie. - Przybliżanie religijnego znaczenia krzyża – znaku miłości Boga do ludzi. - Kształtowanie umiejętności adoracji krzyża Chrystusowego.	- Krzyż Chrystusa jako znak miłości Boga do ludzi, znak zbawienia i pojednania ludzkości z Bogiem, które dokonało się przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pana Jezusa. - Pan Jezus podjął mękę i śmierć całkiem dobrowolnie, z miłością, aby uwielbić Ojca i zbawić ludzi. - Jezus umierający na krzyżu uczy prawdziwej bezinteresownej miłości. - Miłość Jezusa zwyciężyła zło (zmartwychwstanie).	- Rok liturgiczny – elementy świętowania Wielkanocy – Triduum Paschalne: Wielki Piątek. - Jezus Zbawicielem świata. - Chrystus umarł i zmartwychwstał dla nas. - Wdzięczność Panu Jezusowi za dar Jego ofiary.	- Uświadamia, że cierpienie ofiarowane Bogu za innych może być modlitwą. - Wprowadza w tajemnicę miłości i zmartwychwstania Pańskiego.	1) wie, że Jezus umarł na krzyżu, ratując ludzi i tak okazał im swoją miłość; 2) potrafi powtórzyć samodzielnie lub z innymi modlitwy: <i>Któryś za nas cierpił rany oraz Klaniamy ci się;</i> 3) chce ofiarować Bogu swoje cierpienia jako modlitwę za innych.
--------------------------------------	--	---	--	--	--

Rozdział V. Czekam Przyjść, Panie Jezu!

42. Wierzymy w zmartwychwstanie Pana Jezusa Wielkanoc	- Wspieranie dziecka, by orwierało się na tajemnicę wiary, że Jezus przez śmierć i zmartwychwstanie zwyciężył śmierć, zło i grzech.	- Wigilia Paschalna obchodzona w noc Zmartwychwstania Pańskiego jako szczytowa celebracja paschy. - Celebracja ta, to centrum, wszystkich innych celebracji, święto radości i światła mające swój szczyt w liturgii Eucharystycznej. - Główna treść Orędzia Bożego o zmartwychwstaniu Jezusa, który zwyciężył śmierć i grzech żyje wśród nas.	- Zwyczaje związane z obchodami Wielkanocy. - Chrystus umarł i zmartwychwstał dla nas. - Eucharystia ofiarą Chrystusa i Kościoła, sakramentem obecności Zmartwychwstałego Chrystusa.	- Prowadzi dzieci do wyznania wiary w zmartwychwstanie Jezusa. - Uświadamia im, że z Jezusem zmartwychwstałym spotykamy się w czasie każdej Mszy Świętej.	1) wie, że w Wielkanoc obchodzimy pamiątkę zmartwychwstania Jezusa; 2) zna formułę „Chrystus zmartwychwstał...”; 3) wierzy w obecność zmartwychwstałego Jezusa Chrystusa w Kościele, który jest Jego rodziną.
---	--	--	---	---	--

43. Pan Jezus jest z nami Wniebowstąpienie Pańskie	- Uczenie, opartego na wierze odkrywania obecności Jezusa Chrystusa i Jego zbawczego działania we wspólnotie Kościoła.	- Wniebowstąpienie Pańskie to ważna prawda naszej wiary. Chrystus chociaż wstąpił do nieba, nadal kontynuuje swoje dzieło we wspólnocie Kościoła. Pozostał w sakramentach świętych, szczególnie w Eucharystii, w słowie Bożym, podczas modlitwy i w czynach miłości. - O obecności Chrystusa przypominają także krzyże, obrazy, świątynie i dzieła miłosierdzia.	- Uroczystości roku liturgicznego – Wniebowstąpienie Pańskie. - Kościół realizujący posłannictwo Chrystusa. - Obecność Chrystusa w Kościele.	- Zapoznanie dzieci z wydarzeniem i interpretacją wniebowstąpienia Pana Jezusa. - Prowadzi do wzbudzenia ufności w dziecko, że w momencie trudnych doświadczeń może liczyć na obecność Pana Jezusa i Jego pomoc.	1) wie, że Pan Jezus wstąpił do nieba, zna obietnicę o Jego obecności wśród ludzi; 2) potrafi wskazać niektóre znaki obecności Pana Jezusa w Kościele: (Pismo Święte, chrzest święty, sakrament pokuty i pojednania i Eucharystię); uczy się na pamięć aktu nadziei; 3) wierzy w obecność Pana Jezusa w poznanych znakach; chce zwracać się w modlitwie do Pana Jezusa.
44. Przyjmujemy Ducha Świętego Zesłanie Ducha Świętego	- Zapoznanie z tajemnicą przyjscia i działania Ducha Świętego. - Kształtowanie czynnej postawy odkrywania natchnień Pocieszyciela, który wzywa do czynienia dobra.	- Duch Święty jako Ten, któremu oddajemy chwałę wraz z Ojcem i Synem. - Gołębica, wiatr, ogień to biblijne obrazy mówiące działaniu Ducha Świętego. - Paraklet znaczy Pocieszyciel - zbawcze orędzie pocieszenia, które sływa na nas od Boga i wzywa nas do odpowiedzi. - Chrzest św. jako moment otrzymania daru Ducha Świętego.	- Uroczystości roku liturgicznego – Zesłanie Ducha Świętego. - Zesłanie Ducha Świętego. - Duch Święty prowadzi i umacnia życie Kościoła. - Owoc chrztu świętego – dar Ducha Świętego.	- Uczy opartego na wierze odkrywania zbawczego działania Zmartwychwstałego Jezusa w życiu (wypełnienie obietnicy – Zesłanie Ducha Świętego). - Uświadamia dzieciom, jak mogą przekazywać dary Ducha Świętego innym, stając się ich pocieszycielami.	1) wie, że Duch Święty jest Pocieszycielem; 2) kojarzy obrazy Ducha Świętego z Jego działaniem (gołębica, wiatr, płomień); 3) chce prosić Ducha Świętego o pomoc, np. w czynieniu dobra.

45. Słuchamy Dobrej Nowiny o Jezusie	- Uświadamianie prawdy, że Ewangelia odczytywana szczególnie podczas Mszy świętej niedzielnej jest szczególnym zaproszeniem do przyjęcia jej przez każdego człowieka jako prezentu od Pana Boga.	- Ewangelia to radosna, szczęśliwa nowina, jaką niesie ze sobą Księga. - Jezus Chrystus – główny Bohater Ewangelii – to nosiciel Dobrej Nowiny o Bogu, który przychodzi na ziemię, by objawić swoją miłość wobec każdego człowieka. - Słuchając i czytając Pismo Święte spotykamy się z żywym Bogiem. - Cześć oddawana Ewangelii to cześć okazywana Chrystusowi.	- Pismo Święte – Ewangelia – księgą wiary. - Znaczenie Pisma Świętego – Ewangelii w życiu człowieka. - Misja Kościoła – głoszenie Dobrej Nowiny.	- Zapoznanie ze znaczeniem Ewangelii – Dobrej Nowiny o Jezusie. - Budzi w dzieciach poczucie wdzięczności wobec tych, którzy przekazują im słowo Boże.	1) wie, co oznacza słowo <i>Ewangelia</i> ; 2) potrafi wymienić osoby, które przekazują mu Dobrą Nowinę o Jezusie i kochającym Ojcu; 3) chce słuchać z uwagą i czcią słowa Bożego.
46. Słuchamy Pana Jezusa	- Budzenie pragnienia życia Ewangelią na wzór świętych, którzy służyli Jezusowi Chrystusowi i głosili Jego Dobrą Nowinę.	- Przykłady życia wg. Ewangelii – św. Marcin z Tours. - Postawa zaufania do Pana Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. - wypełnianie czynów apostołskich.	- Przybliża postać św. Marcina z Tours i motywuje do podjęcia dobrych czynów w imię miłości do Pana Jezusa.	- Przybliża postać św. Marcina z Tours i motywuje do podjęcia dobrych czynów w imię miłości do Pana Jezusa.	1) wie, że w Ewangelii Pan Jezus ukazuje, jak żyć, by służyć Mu i być szczęśliwym; 2) potrafi powiedzieć, co dobrego zrobił św. Marcin; 3) pragnie słuchać Jezusa Chrystusa i wypełniać Jego naukę.

47. Pan Jezus zaprasza nas na Ucztę Ostatnią – Eucharystia – Msza Święta	- Uwrażliwianie dzieci na prawdę, że spotkanie z Panem Jezusem na Mszy Świętej – jako uczcie należy do najpiękniejszych spotkań, podczas których w szczególny sposób przeżywamy Jego obecność i przyjmujemy Go.	- Eucharystia – dziękczynienie Bogu bycie w postawie synowskiej wobec Boga i w postawie braterskiej wobec bliźniego. - Eucharystia – uczta, na którą jesteśmy zapraszani przez samego Pana Jezusa. - Eucharystia – historia Boga, który chce być blisko nas. (stół – to symbol spotkania). - W Eucharystii – ofiara Chrystusa i pokarm na drogę życia.	- Eucharystia jako dziękczynienie, krzepienie uczta, sakrament jedności i miłości zbawczej. - Obecność Chrystusa w Eucharystii. - Pojęcie Komunii Świętej. - Sposoby przygotowania do uczestnictwa we Mszy Świętej i przyjęcia Komunii Świętej.	- Utrwala w świadomości, że wezwanie na Mszę Świętą to zaproszenie Pana Jezusa skierowane do każdego ochrzczonego.	1) wie, że Msza Święta to uczta, na którą zaprasza nas Jezus, 2) potrafi powiedzieć, jak przygotowuje się do przyjęcia Pana Jezusa w Komunii Świętej; 3) chce spotykać się z Jezusem na Mszy Świętej.
---	---	---	--	--	---

Rozdział VI. Czuwam z Maryją i świętymi Razem czuwajmy

48. Matko Boża, prowadź nas	- Wzbudzanie miłości do Matki Bożej, która jest Mamą dla wszystkich. Uświadamianie dzieciom roli matki w życiu dziecka.	- Nabożeństwa majowe w kościołach, przy przydrożnych kapliczkach, grotach i krzyżach, ku czci Najświętszej Maryi Panny. - Maryja jako Pośredniczka – cierpliwe, jak dobra Matka, prowadzi nas do swojego Syna. (perykopa o weselu w Kanie Galilejskiej).	- Rok liturgiczny – Maj jako miesiąc poświęcony Marce Bożej. - Maryja jako Matka Chrystusa i nasza, Pośredniczka, wzór do naśladowania. - Modlitwa maryjna, nabożeństwa majowe.	- Zapoznanie z perykopą biblijną o cudzie w Kanie Galilejskiej. - Mówi o modlitwie do Matki Bożej jako Przewodniczki, która prowadzi do Jezusa Chrystusa, do nieba.	1) wie, że ludzie modlą się do Matki Bożej, jako mamy wszystkich ludzi, 2) potrafi wyjaśnić, że Matka Boża prowadzi do Pana Jezusa, do nieba, 3) chce oddawać cześć Marce Bożej.
-----------------------------	---	---	---	--	--

49. Idziemy z Panem Jezusem Boże Ciało	- Kształtowanie postawy wiary, szacunku wobec Jezusa obecnego w Najświętszym Sakramencie.	- Jezus Chrystus ustanowił Sakrament Eucharystii - przemienił zwyczajny chleb w swoje Ciało. - Obecność Chrystusa w Eucharystii w tabernakulum w kościele. - Uroczystość Najświętszego Ciała – procesja z Najświętszym sakramentem. - Uczestnictwo w procesji Bożego Ciała jest formą wyznania naszej wiary.	- Uroczystości roku liturgicznego – Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pańskiej. - Ustanowienie Eucharystii. - Obecność Chrystusa w Eucharystii. - Pojęcie Najświętszego Sakramentu.	- Przygotowuje do świadomego udziału w procesji Bożego Ciała.	1) wie o obecności Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie i wie, jak wygląda procesja w Boże Ciało; 2) potrafi wymienić „mieszkania” Jezusa; 3) chce wziąć udział w procesji w Boże Ciało; chce modlić się przed Najświętszym Sakramentem.
50. Mówimy się wzajemnie	- Kształtowanie religijno-moralnych postaw służących owocnemu spotykaniu się z Chrystusem we wspólnocie i sakramentach Kościoła. - Pomoc uczniom w dostrzeganiu dobra, które doświadczają każdego dnia, a które ma swoje źródło w nowym przykazaniu miłości.	- Powołanie do służby innym we wspólnocie Kościoła wynikające z sakramentu chrztu św. - Prawo do przyjmowania sakramentów, do karmienia się słowem Bożym i korzystania z innych pomocy duchowych Kościoła wynikające z sakramentu chrztu św. - Bóg jest miłością a więc wszystko czego dla nas chce, sprowadza się do udzielania siebie w miłości. - Jezus wskazuje nam jedyną drogę i sens życia: miłość na Jego wzór.	- Istnienie religijnego wymiaru rzeczywistości – owoce chrztu św. i zobowiązania wynikające z jego przyjęcia. - Wiara źródłem ludzkiej życzliwości, pogody ducha, radości. - Sposoby tworzenia wspólnoty i jedności w klasie, rodzinie, parafii - Niesienie pomocy innym.	- Pomaga uczniom w kształtowaniu miłości wzajemnej w rodzinie, w klasie na podwórku oraz we wspólnocie parafialnej.	1) wie, że Pan Jezus przyniósł nowe przykazanie miłości i zna jego treść; 2) potrafi kierować się w swoim postępowaniu przykazaniem miłości; 3) potrafi docenić miłość, jaką jest obdarzany każdego dnia.

51. Mamy kochać Jezusa!	- Kształtowanie religijnej motywacji miłości bliźniego. - Uświadamianie, że bliźniimi są wszyscy potrzebujący. - Kształtowanie religijnej motywacji miłości bliźniego.	- Jezus przepowiada sąd ostateczny: nasza postawa wobec bliźniego objawi przyjęcie lub odrzucenie łaski i miłości Bożej. - Traktowanie drugiego człowieka jak bliźniego, w którym jest obecny Chrystus to kolejny obowiązek, wpływającym z chrztu św. - Praktykowanie życia moralnego ożywianego przez miłość to źródło prawdziwej wolności dzieci Bożych.	- Wiara źródłem ludzkiej życzliwości, pogody ducha, radości. - Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie i parafii. - Pomoc innym.	- Uwrażliwia dzieci na potrzeby bliźnich, także obcych lub nie lubianych.	1) wie, że Pan Jezus jest obecny w każdym człowieku; 2) potrafi dostrzec potrzeby innych ludzi; 3) chce pracować nad postawą bezinteresownej pomocy drugiemu człowiekowi.
52. Jezus uczy nas kochać wszystkich ludzi	- Ukazanie posługi misjonarzy jako realizacji Jezusowego wezwania do głoszenia Dobrej Nowiny na całym świecie. - Budzenie świadomości potrzeb ludzi w świecie i troski o nich. - Uwrażliwienie na fakt, że są wciąż miejsca na ziemi, gdzie ludzie nie znają Jezusa, i Jego wielkiej miłości do nas.	- Jezusowy nakaz: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody...” (Mt 28,19-20) realizowany przez Apostołów i ich następców (misionarzy: kapłanów, siostry zakonne i świeckich). - Kościół ze swej natury jest misyjny, ponieważ chce wszystkich ludzi doprowadzić do zbawienia, wszyscy są powołani do tego aby być dziećmi Bożymi.	- Jezus posłał swoich uczniów na cały świat z Ewangelią. - Chrzęścijanin troszczy się, by Jezus i Jego dzieło dotarło do wszystkich, którzy Go nie znają. - Pełnienie czynów apostołskich i dzielenie się z innymi swą wiedzą o Bogu.	- Uwrażliwia na potrzeby ludzi w świecie. - Budzi świadomość powszechności Kościoła. - Kształtuje postawę odpowiedzialności modlitewnej za misyjne dzieło Kościoła.	1) wie, że Jezus pragnie szczęścia wszystkich ludzi bez względu na kolor skóry i wie również, że jeszcze nie wszyscy słyszeli o Panu Jezusie; 2) potrafi sam opowiedzieć, co już wie o Jezusie; 3) dostrzega potrzebę modlitwy za misję.

53. Czuwamy i modlimy się	- Uświadamianie dzieciom, że Jezus jest z nami w ciągu całego roku liturgicznego oraz że całe nasze życie jest drogą ku pełnemu spotkaniu z Jezusem Chrystusem.	- Rok liturgiczny to żywa rzeczywistość, którą tworzy osoba i misterium Chrystusa, nieustannie aktualizujące się w czasie, realizowanie się Królestwa Bożego w życiu człowieka. - Niedziela to dzień Pański, w którym Kościół obchodzi pamiętkę Zmartwychwstania Chrystusa, raz w roku celebrowaną w sposób szczególny na Wielkanoc.	- Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego i jego najważniejszych uroczystości – eschatologiczny wymiar jego przeżywania. - Niedziela pamiętką zmartwychwstania Chrystusa. - Elementy świętowania niedzieli.	- Wyjaśnia religijne znaczenie roku liturgicznego i znaczenie koloru szat liturgicznych.	1) wie, że kolor szat liturgicznych księży przypomina rodzinie Pana Jezusa o treści obchodzonych uroczystości; 2) potrafi wymienić najważniejsze uroczystości: Wielkanoc i Boże Narodzenie; 3) pragnie wiernie pamiętać o Jezusie, który jest Panem i Królem nieba i ziemi.
54. Święty Franciszek	- Ukazanie osoby świętego Franciszka jako miłującego Boga i Jego stworzenie. - Kształtowanie umiejętności dostrzegania piękna świata stworzonego przez Boga i oddawania Stwórcy chwały podobnie jak to czynił święty Franciszek.	- Każdy człowiek powołany jest do miłości i do świętości. - Święty Franciszek pokazuje nam, jak odkrywać ślady Boga w pięknie otaczającego nas świata, aby tym samym odpowiedzieć na miłość Stwórcy. - Człowiek jest najważniejszym stworzeniem w oczach Boga.	- Przykłady życia Ewangelii – św. Franciszek - Dobro otrzymywane od Boga – piękno stworzonego świata. - Wdzięczność Bogu Stworzycielowi świata.	- Uczy odkrywać ślady Boga w pięknie otaczającego świata na wzór świętego Franciszka.	1) wie, że św. Franciszek jest wzorem miłości Boga i szanowania stworzenia Bożego; 2) potrafi opowiedzieć o ulubionym stworzeniu i łączy jego istnienie z Bogiem Stwórcą; 3) chce szanować stworzenie Boże na wzór świętego Franciszka.

55. Z Panem Jezusem na wakacje	- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoje życie religijne w czasie wakacji.	- Znaczenie czasu wolnego dla duchowego rozwoju człowieka. - Bóg chce, aby człowiek nie tylko dobrze praco- wał, ale, by także dobrze wypoczywał. - Pan Jezus czeka na naszą miłość również podczas wakacji. - Motywy wierności Bogu w każdym czasie.	- Istnienie religijnego wymiaru rzeczywistości – odpowiedzialność za swoje życie religijne podczas wakacji. - Modlitwa indywidualna, świętowanie niedzieli – niedzielna Eucharystia.	- Uczy opartego na wierze odkrywania obecności Jezusa zmartwychwstałego w czasie wakacji.	1) wie, że Jezus będzie przy nim także w czasie wakacji; 2) potrafi powiedzieć o swoich obowiąz- kach podczas wakacji; 3) będzie pamiętał o codziennej modli- twie i niedzielnej Eucharystii – chce być wierny Jezusowi.
---	---	--	---	---	--